

"Jo jueu, jo bèstia de superior"

Les nits abans de les execucions, nosaltres, policies jueus, vigilàvem els nostres companys hebreus. Sabíem que a l'endemà els afusellarien, i els condemnats també ho sabien. Potser hauria de descriure aquelles nits, perquè oblidar-les, no les oblidaré pas mai.

Recordo, davant la presó, una placeta angosta i el reixat de filferro que l'encerclava. Allà hi havia centenars de persones amuntegades per terra. Hi havia homes, dones, nens; gent que, en major o menor grau, es coneixia de tota la vida. Abans he dit que els vigilàvem, però no és cert. Ningú no els comptava, de tal manera que la majoria podia escapar tranquil·lament a Kolbiel o senzillament vagar sense rumb. Però eren pocs els qui escapaven encara que ningú no els hagués detingut. Els jueus eren denigrats tant psíquicament com físicament, sobretot psíquicament. La majoria havia perdut les ganes de viure.

Arrossego el pes de tantes nits passades al costat dels meus germans jueus. Les he viscudes tres vegades: com a jueu, com a home, i com a bèstia guiada per instint de supervivència i totes tres vivències s'agafaven de la mà amb la por de morir. De fet, no estàvem mai segurs de no ser afusellats l'endemà. I malgrat tot no escapàvem. Així doncs, perquè ens havia de sorprendre que tampoc ho fessin els altres jueus?

Tothom passava les nits plorant; ploraven els condemnats, ploraven els seus guàrdies. Alguns es lamentaven en veu alta, recordant a Déu totes les seves bones accions, mostraven els seus nens demanant-li si ja no s'apiadava ni tan sols d'aquelles criatures. (...) Però a mesura que passaven les hores de la nit, anaven apagant-se rialles desencaixades, plors i pregàries. Quan els condemnats ploraven, jo

plorava amb ells, quan pregaven, pregava amb ells i com els altres guàrdies jueus, m'unia en la pregària dels salms coneguts. De tant en tant m'aturava distret per un pensament. "Per què ho faig?", em demanava, "és que hi ha algú a qui resar?" (...)

Quan els crits anaven a més em despertava i mirava el meu voltant. A prop, en la foscor de la nit, veia les ombres de persones que ploraven i estrenyien contra el pit els seus fills. Això és, què els passava als nens en aquelles maleïdes nits? No vaig veure ni un sol nen que plorés. S'abraçaven als pares i feien bondat, ni tan sols demanaven de menjar. Era esperit de resignació o és que havien adquirit la saviesa dels vells? Eren infants o nans centenaris?

Recordo una nena semblant a la meva fillleta. A tret pel seu aspecte i sobretot per la semblança amb la meva Aluska, li la vaig prendre a la mare i me la vaig emportar a l'altre costat del recinte. Ja asseguda als meus genolls, la vaig abraçar i així passarem la nit. En escoltar com venia la policia, vaig comprendre que havia de separar-me d'ella.

Aquest és un fragment de les memòries de Calel Perechodnik, un jueu polonès que va ser policia de les SS i, enganyat pels seus superiors, va conduir

tia amb instint vivència"

la seva dona i la seva filla al tren que es dirigia als camps d'extermini. Descobrir l'engany el va trastornar i un any després va escriure aquestes memòries.

Llavors la meva fillola, de qui no sabia ni el nom, va esclatar a plorar desesperadament i no hi hagué manera de fer-la tornar amb la seva mare. Sentia que en creuar el recinte li esperava la mort. Estrenyia els braços al voltant del meu coll i vaig haver de separar-me-la a la força. Quan la vaig tornar a la seva mare, vaig tenir la sensació que estava matant aquella nena amb les meves pròpies mans.

Encara avui escolto la seva veu i torno a fer-me les preguntes: hi ha Déu?

Existeix una justícia superior que governa aquest món? Si és cert, per què calla? Per què no cauen raigs del cel? Per què no s'obre la terra per a engolir els botxins de dones, de nens i de vells?

La policia apareixia cap a les vuit. (...) Però la seva arribada no era senyal de l'inici de les execucions. Primer, un últim escorcoll. Els alemanys, acompanyats per la policia polonesa, inspeccionaven encara unes altres cambres. A cada minut s'escoltava un tret. Un sol tret significava la mort d'una sola

persona, una descàrrega en comportava la mort d'una desena, un tret sol seguit d'una descàrrega donava a entendre que estaven rematant algú. Però això era rar, els botxins tenien massa bona punteria per fallar a una distància d'un metre o dos.

"Els diners, o us afusellem". Amb la sobtada irrupció del dia, quan la policia ja pillardejava per tot el gueto, els condemnats prenién noves forces, tots volien escapar. Des d'un punt de vista psicològic es tractava d'un fenomen del tot comprensible, però els guàrdies teníem un altre punt de vista: el nostre. Però, què hi podíem fer, pobres víctimes de la nostra abjecció? Consentir-los que intentessin escapar? Estaven condemnats al fracàs i per a nosaltres hagués significat la sentència de mort.

Sé que hi ha una justificació fàcil. Podria haver dit que no era l'únic guàrdia perquè davant de la presó prestaven servei almenys tres policies més. Però això tan sols equivaldria a disculpar-me, i jo he decidit escriure aquestes memòries no per justificar-me, sinó per testimoniar la veritat.(...)

El primer policia no venia per a executar la sentència. Eludia l'escorcoll general i no perquè la consciència li impedís matar persones innocents, més aviat era un afer lucratiu. De tota manera, els diners que trobaven en els cadàvers se'ls repartien, per tant aquest cavaller s'estimava més absentar-se, fer-se veure davant la presó i comunicar als condemnats: "*Alles Geld, Geld, müssen Sie abgeben oder werd ihr erschossen*" ("Els diners, o ens doneu tots els diners o us afusellem").

Erschiessen, "afusellar", paraula màgica, com si una hora després no els haguessin de matar igualment. Màgica perquè tots s'apressaven a fer cas i, envoltant el policia, li donaven tots els diners, deien que estaven disposats a tre-

XXVI PREMIS OCTUBRE

JURAT

Jordi Fortuny, Salvador Giner, Román Gubern, Jacobo Muñoz i Pau Viciano

Dotat amb 1.000.000 de pessetes

JURAT

David Castillo, Vicent J. Escartí, Màrius Serra, Xulio R. Trigo i Vicenç Villatoro

Dotat amb 2.000.000 de pessetes

JURAT

Josep Ballester, Feliu Formosa, Pere Ginj Ferrer, Salvador Jafer i Miquel de Palol

Dotat amb 500.000 pessetes

Les obres aspirants a qualsevol d'aquests premis hauran de ser presentades abans del 15 de setembre de 1997. Més informació de les bases a l'Editorial Tres i Quatre (c/ Pérez Bayer, 11. 46002, València)

ballar divuit hores cada dia, tot a condició que no els matessin. Es dirigien a ell com a *Unserer Gott*, "el nostre Déu", i potser tenien raó, perquè en definitiva era ell qui disposava de la seva vida. El policia els apressava, mirant ansiós els voltants per assegurar-se que els col·legues no el controlaven i desapareixia tan aviat com podia.

Un quart d'hora més tard apareixia un segon policia i després un tercer i aquesta tragicomèdia així continuava fins que acabava l'escorcoll. Jo tractava de no assistir a les execucions, i en general me'n salvava perquè, havent estat de servei tota la nit, em feien acabar el torn al matí.

Però jo ja sabia com es desenvolupava una execució, en realitat totes eren semblants. Des del matí, els obrers jueus del camp de treball excavaven una fossa comuna i davant el forat deixaven un poc de terra formant un terraplè al qual s'acostava una desena de jueus. Els condemnats s'estenien de bocaterrosa, de manera que la nuca quedés exactament més alta que el cap. Llavors deu policies, que fins aleshores havien estat d'esquena, a l'ordre d'un d'ells es giraven, apuntaven ... i sonava la descàrrega. Si en lloc d'apuntar a la nuca ho feien al cap, llavors calia que retrobéssim els fragments de cervell escampats a una distància de, fins i tot, dos-cents passos. I els que encara es bellugaven eren rematats amb un cop de gràcia.

Els obrers jueus, que estaven al costat de la fossa, després de cada descàrrega s'atansaven als morts, els furgaven les butxaques i després tiraven ràpidament en el clot els cadàvers encara calents. Si encara hi havia lloc, podia arribar la desena següent.

Traducció: Isabel Albarracín